

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie
Mw. drs. M.C.F. Verdonk
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Dr. J.J. van Miert

13 juli 2005
ACVZ/ADV/05/014
5325593/04/6

Advies Ontwerp Besluit videoconferentie

Zeer geachte mevrouw Verdonk,

Uw brief van 2 mei j.l. waarin u, mede namens de minister van Justitie, de ACVZ vraagt om advies uit te brengen over het ontwerpbesluit tot invoering van de mogelijkheid tot het horen van een vreemdeling per videoconferentie, en houdende eisen ten aanzien van het horen van personen door middel van videoconferentie, heeft geleid tot de onderstaande beoordelingen en gevolgtrekkingen.

Uitdrukkelijk wordt vermeld dat dit besluit met de voorgestelde regeling bedoeld is om ook in andere rechtelijke procedures dan die het vreemdelingenrecht betreffend te kunnen worden toegepast. Onder de opmerking dat de deskundigheid van de ACVZ met name het vreemdelingrechtelijke terrein bestrijkt, heeft de ACVZ het ontwerpbesluit ook tegen die achtergrond gezien.

Aangezien de adviesaanvraag mede namens de minister van Justitie is gesteld, zal hem eveneens een exemplaar van dit advies worden toegezonden.

De ACVZ kan zich in het algemeen verenigen met het voorgestelde conceptbesluit, maar maakt hierbij de volgende kanttekeningen:

1. Allereerst vraagt de ACVZ zich af waarom het ontwerpbesluit, mede gelet op art 97 Vw 2000, niet in het Vb 2000 wordt geregeld. De nota van toelichting geeft aan dat het als '*een op zichzelf staand besluit*' dient te worden gezien. Volgens de ACVZ is dit geen correcte invulling van de systematiek zoals die in het vigerende vreemdelingenrecht wordt gehanteerd. Overigens zij opgemerkt dat de Nota van toelichting het op pag. 4 heeft over een wijziging van het Vreemdelingenbesluit.
2. Naar het inzicht van de ACVZ dient het besluit een bepaling te bevatten omtrent het al dan niet opslaan, verwerken, doorgeven, wissen of vernietigen van direct geregistreerd beeld- en geluidsmateriaal afkomstig van de videoconferenties. Daarbij dient te worden uitgegaan van:
  - a) het wissen/vernietigen van de opgeslagen gegevens zodra er een schriftelijk verslag is opgemaakt dat akkoord is bevonden door betrokkene alsook de rechter;
  - b) het wissen/vernietigen van de opgeslagen gegevens zodra een rechterlijke beslissing onherroepelijk is geworden.
3. Er dient in de ogen van de ACVZ rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat in individuele gevallen reële problemen met telehoren zullen bestaan. Als voorbeelden valt te denken aan slechte visus (gezichtsscherpte) van de betrokkene en ernstige emotionele weerstand tegen communicatie via beeld en geluidsverbinding. Indirect probleem kan bijvoorbeeld zijn: dat de advocaat per se fysiek bij cliënt wenst te zijn, maar de afstand daarvoor te groot is. Uiteraard kan bij de rechterlijke macht de wens leven de betrokkene fysiek te horen.
4. De thans gepresenteerde regeling is in de ogen van de ACVZ aanvaardbaar mede vanwege de inspraak die direct betrokkenen hebben voorafgaand aan de definitieve beslissing. Conform art. 94 Vw 2000 moet er uiterlijk op de derde dag na de bekendmaking van een besluit tot oplegging van een vrijheidsontnemende maatregel een kennisgeving aan de rechtbank zijn gezonden waarna binnen 7 dagen uiterlijk de zitting plaatsvindt. Aangezien deze voorbereidingsprocedure dus maximaal 7 dagen beslaat dient een regeling te worden getroffen om te waarborgen dat tussen de 3^e en 10^e dag de inspraakmogelijkheid reële inhoud krijgt. De ACVZ stelt daarom voor om te bepalen dat in geval van een voornemen tot 'telehoren' (videoconferentie), daarvan direct en wel bij de mededeling van de datum en het tijdstip van het horen, aan de betrokkene kennis wordt gegeven en dat met eventuele bezwaren daartegen alleen rekening behoeft te worden gehouden indien op het voornemen binnen 48 uur is gereageerd.
5. Vervolgens merkt de ACVZ op dat in artikel 3 lid 1 de zinsnede '*al dan niet via zijn raadsman*' overbodig is, aangezien in het geval dat een betrokkene een raadsman heeft, deze raadsman altijd in het bezit dient te worden gesteld van alle besluiten en mededelingen van de rechtbank in het kader van de behandeling van een rechtszaak van de betrokkene en dus ook over de onderwerpelijke procedure.

6. Artikel 94 lid 2 Vw 2000 bepaalt, voorzover hier relevant: 'De rechtbank roept de vreemdeling op om in persoon dan wel in persoon of bij raadsman [...] te verschijnen teneinde te worden gehoord [...].' Het ontwerpbesluit gaat van de vooronderstelling uit dat het horen op grond van deze bepaling niet vereist dat de vreemdeling zich bij dat horen in dezelfde ruimte als de rechter bevindt. De ACVZ acht dat standpunt juist. Zij wijst er op dat artikel 97 Vw 2000, waarop het ontwerpbesluit berust, met name opgenomen is om het telehoren mogelijk te maken. Het lijkt haar evenwel goed, om hieraan een uitdrukkelijke overweging te wijden.
7. Tenslotte is de ACVZ van oordeel dat artikel 3 lid 2 van het ontwerpbesluit, waarin gesteld wordt dat tegen de beslissing om van videoconferentie gebruik te maken geen afzonderlijk rechtsmiddel openstaat, onverbindend is en geschrapt dient te worden. De toegang tot de rechter wordt geregeld in de Algemene wet bestuursrecht en de Vreemdelingenwet. Aan die regeling bij formele wet kan uiteraard niet bij wege van een Amvb afbreuk gedaan worden. Overigens betwijfelt de ACVZ of een beslissing om van videoconferentie gebruik te maken krachtens de Awb zelfstandig appellabel is.

Tot nadere toelichting is de ACVZ desgewenst gaarne bereid.

Hoogachtend,

De Voorzitter,

De Secretaris,

Mr. T.J.P. van Os van den Abeelen

Dr. J.J. van Miert (wnd.)